

IV. OSNOVNA ŠOLA CELJE
Klub mladih raziskovalcev
»Heureka«

Z glasbo do polnega klobuka (Ulična glasba v Celju)

Avtorji:

Jan ZAJC, 8.c/9
Nejc KEJŽAR, 8.c/9
Anja CEPUŠ DEČMAN, 8.c/9

Mentorica:

Jerneja PAVLIČ, prof. nem. in zgo.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2009

KAZALO

KAZALO	1
POVZETEK.....	2
1. UVOD	3
1. 1. Opredelitev področja, namen in cilj raziskovalne naloge.....	3
1. 2. Hipoteze	3
1. 3. Metode raziskovanja	4
2. ULIČNA GLASBA.....	5
2. 1. Ulična glasba kot del ulične umetnosti	5
2. 2. Glasba na prostem	6
2. 3. Zgodovina ulične glasbe.....	7
3. ULIČNA GLASBA V CELJU	11
3. 1. Zakonski predpisi povezani z ulično glasbo.....	11
3. 2. Celjski ulični glasbeniki.....	12
3. 2. 1. Gospod s kitaro, ki poje v angleščini – Srečko Konec.....	14
3. 2. 2. Vesna Prevolšek in njen pogled na ulično glasbo v Celju	15
3. 3. Priljubljenost celjskih uličnih glasbenikov – analiza ankete	17
4. ZAKLJUČEK	21
5. SEZNAM SLIK IN GRAFOV.....	23
6. VIRI IN LITERATURA	25
7. PRILOGE.....	27
7. 1. Anketni vprašalnik	27
7. 2. Intervju s Srečkom Koncem (8. 11. 2008)	29
7. 3. Intervju z Vesno Prevolšek (17. 3. 2009).....	31

POVZETEK

Raziskovalna naloga predstavlja celjske ulične glasbenike, ki marsikomu popestrijo sprehod po starem mestnem jedru. V raziskavi smo se osredotočili na dva najbolj znana ulična glasbenika, Vesno Prevolšek in Srečka Konca. S pomočjo intervjuja, ki smo ju opravili z njima, smo ugotovili njun pogled na ulično glasbo ter ju osebno spoznali. Anketa, ki smo jo naredili med Celjani, je pokazala pozitiven odnos meščanov do ulične glasbe ter celjskih uličnih glasbenikov.

1. UVOD

»Naše življenje je tesno prepleteno z glasbo. Po zaslugi sodobnih tehničnih pripomočkov nam najljubše skladbe krajšajo čas na delovnem mestu, v avtu in doma. Glasba nam polni ušesa na zabavah, veselicah in koncertih, v trgovinah in restavracijah, v prednovoletnem času pa tudi na mestnih ulicah. Človek ni bil še nikoli tako zasvojen z glasbo, čeprav je imela ta tudi v preteklosti zelo pomembno vlogo.«¹

1. 1. Opredelitev področja, namen in cilj raziskovalne naloge

Ideja za temo naše raziskovalne naloge je nastala ob sprehodu po starem mestnem jedru, kjer je, predvsem ob lepem vremenu, mestno vzdušje popestrila glasba tistih, ki si na ta način služijo denar. Nekaj ljudi postoji in prisluhne glasbi, otroci zapešejo, nekateri kažejo svoje odobravanje s kakšnim kovancem, ki ga vržejo v njihove klobuke, spet drugi samo odhitijo mimo.

V raziskovalni nalogi smo v teoretičnem delu prikazali zgodovino ulične glasbe ter le-to umestili v urbano ulično kulturo, ki jo lahko v obliki grafitov, performansov ali raznih festivalov na prostem srečamo vedno pogosteje. Osredotočili smo se na t.i. baskerje, saj ta izraz, ki prihaja iz angleščine, najbolje označuje ljudi, ki si s pomočjo neformalnega nastopanja na ulici »polnijo klobuke«.

Ker je naša raziskava časovno omejen, in sicer je naše aktivno delo potekalo od oktobra do marca, smo srečali manj uličnih glasbenikov kot bi v toplejšem delu leta. Zato smo se osredotočili predvsem na dva najbolj znana glasbenika, ostale smo le omenili. Tako je bil osrednji namen naše naloge spoznati, kdo sta ta dva umetnika, zakaj to počneta, ali je njun zaslužek dober in kako ju sprejemajo Celjani. Preverili smo tudi mnenje meščanov o ulični glasbi v knežjem mestu ter se pozanimali o pravni ureditvi na tem področju.

1. 2. Hipoteze

V raziskavi smo postavili naslednje hipoteze:

1. Mesto Celje je sprejelo predpise, ki urejajo področje ulične glasbe.
2. Uličnim glasbenikom v Celju je prislužen denar samo dodaten zaslužek.

¹ Andrej Praznik, Glasbila, ki so preživela Godce, <http://www.druzina.si/ICD/spletnastran.nsf/all/DA72A8E665490785C1257508002EBCC7?OpenDocument>, 3. 3. 2009.

3. Svoje glasbeno znanje so pridobili v glasbeni šoli.
4. Celjani imajo radi ulične glasbenike.
5. Približno 60% Celjanov jim da včasih denar.

1. 3. Metode raziskovanja

Pri raziskavi smo najprej pregledali sekundarno literaturo, ki jo je na tem področju v slovenskem jeziku zelo malo in smo morali poseči tudi po tujih člankih na medmrežju.

Poskušali smo ugotoviti pravno urejenost tega področja, zato smo se preko elektronske pošte obrnili na Mestno občino Celje, Davčni urad Celje, Ministrstvo za kulturo ter na Inšpektorat za delo. Vse omenjene institucije so nam posredovale odgovore in zato se jim iskreno zahvaljujemo, posebej sekretarki Ministrstva za kulturo gospe Biserki Močnik, ki nam je z izčrpnim odgovorom in z nasveti zelo olajšala naše delo. Žal se ne moremo zahvaliti Zavodu za kulturne prireditve in turizem Celeia, kjer se na naše prošnje sploh niso odzvali.

S pomočjo metode opazovanja smo poskušali ugotoviti, kateri ulični glasbeniki se pojavljajo v Celju, spoznali smo dva najbolj prepoznavna ter z metodo intervjuja razkrili njuno osebno motivacijo za ulično muziciranje.

Anketirali smo 87 Celjanov in s pomočjo analize ankete prikazali odnos Celjanov do ulične glasbe.

Zahvaljujemo se mentorici Jerneji Pavlič, saj nam je bila v veliko pomoč pri zbiranju informacij in prevajanju. Zahvaljujemo se tudi uličnima glasbenikoma Vesni Prevolšek ter Srečku Koncu za sodelovanje v intervjuju, urednici Novega Tednika, Osrednji knjižnici Celje ter gospe Alenki Kostanjevec za lektoriranje naloge.

2. ULIČNA GLASBA

2.1. Ulična glasba kot del ulične umetnosti

Ulična umetnost označuje umetnike, ki se izražajo v odprtem javnem prostoru. Sem spadajo ulični igralci, glasbeniki, slikarji, pantomimiki, plesalci, akrobati, požiralci ognja, žonglerji... Izraz se ponavadi uporablja za umetnost nižje kakovosti, kar pa se v zadnjih letih spreminja predvsem z uličnimi festivali in prostorskimi inštalacijami, ki gostijo tudi uveljavljene umetnike.²

Poznamo več vrst ulične umetnosti, najbolj znana je »baskerstvo«. »Baskerji« so ljudje, ki jim nastopanje na ulici pomeni način življenja, torej nastopajo izključno samo na ulici in se selijo iz mesta v mesto ter se s pomočjo denarja, ki ga tako zaslužijo, tudi preživljajo.³ Izraz basker⁴ izhaja iz angleščine (»busker«) ter se uveljavi v 18. stoletju v Angliji. K baskerjem lahko štejemo tudi Rome, ki na ulicah evropskih mest nastopajo s cigansko glasbo in plesom. Ena najpogostejših oblik baskerstva so t. i. one man bandi, ko glasbeno skupino zamenja en sam človek, ki igra na več instrumentov hkrati.⁵

Drugi primer ulične umetnosti so vrhunski ulični umetnik, ki nastopajo samo na uličnih festivalih.⁶ Nekaterim ulica pomeni samo dodaten zaslužek, drugim služi kot prostor, kjer vadijo za nastope (študentje, popotniki). S pomočjo ulične umetnosti ljudje izražajo tudi svoje poglede na družbeno in politično dogajanje.⁷

Slika 1: Ulični festival Ana Desetnica v Ljubljani

² Straßenkünstler, <http://de.wikipedia.org/wiki/Stra%C3%9Fenk%C3%BCnstler>, 12. 1. 2009.

³ Polnočni klub, Ulični ustvarjalci, oddaja RTV Slovenije, 24. 8. 2007, http://www.rtvlo.si/odprtikop/polnocni_klub/ulicni-ustvarjalci/?searchstring=darwinova, 2. 3. 2009.

⁴ V vseh angleško slovenskih slovarjih, ki vsebujejo to geslo, je dan prevod »potujoči igralec ali glasbenik«, torej slovenščina nima primerljivega izraza in zato smo se odločili, kljub temu da besede »baskler« ni v SSKJ-ju, da bomo v tem poglavju uporabljali angleško različico.

⁵ Busking, <http://en.wikipedia.org/wiki/Busking>, 15. 12. 2008.

⁶ Polnočni klub, Ulični ustvarjalci, oddaja RTV Slovenije, 24. 8. 2007, http://www.rtvlo.si/odprtikop/polnocni_klub/ulicni-ustvarjalci/?searchstring=darwinova

⁷ <http://de.wikipedia.org/wiki/Stra%C3%9Fenmusik>, 12. 1. 2009.

2. 2. Glasba na prostem

Hector Berlioz je izjavil, da »glasba ni ustvarjena za ulico«, pa vendar je ravno on napisal eno največastnejših skladb za izvajanje na prostem: Žalno in zmagoslavno simfonijo, ki jo je na pariškem trgu igrala velikanska pihalna godba. Ravno nasprotno pa je bil ulični glasbeni vrvež navdih mnogim skladateljem. Tako je že v 16. stoletju francoski skladatelj Jannequin napisal zborovsko glasbo Kriki Pariza. Nekaj podobnega je konec 19. stoletja storil Charles Ives, ki je zvoke vojaške godbe v rojstnem Danburyju prenesel v orkestrsko skladbo Četrty julij. Takšne skladbe so promenadno glasbo pripeljale v koncertno dvorano. Dosti več pa je bilo v glasbeni zgodovini skladb, ki so nastale posebej za izvajanje na prostem, med temi so najbolj slavne Händlove orkestrske suite (npr. Glasba na vodi, Glasba za kraljevi ognjemet). Poleg promenadne glasbe, ki jo izvajajo predvsem vojaške gasilske in mestne godbe, se se z razvojem moderne tehnologije glasbi na prostem odprle nove možnosti. Avditoriji na prostem so vedno bolj priljubljen način poslušanja glasbe ob poletnih večerih brez zapestosti koncertne dvorane.⁸

Na prostem je dobro sprejeta tudi elektronska glasba. Dokaz za to so številne parade, med katerimi je najbolj znana Love parade v Berlinu, ki je v letih od 1989 do 2003 privabila več milijonov moderne glasbe, plesa in ljubezni željnih ljudi iz celega sveta.⁹

Že tradicionalni primer organiziranega festivala je »Dan ulične glasbe« (»Street Musician Day«) v glavnem mestu Litve Vilni. Vsako prvo soboto v maju lahko ljubitelji rocka, glasbe, jazza, folka ... gredo na ulice, trge in parke ter uživajo ob zvokih profesionalnih in amaterskih glasbenikov. Leta 2007 je sodelovalo kar 600 glasbenikov, letos pa bo program posebej pester, saj je Vilna izbrana za evropsko prestolnico kulture.¹⁰

Slike 2, 3, 4: »Street Musician Day« v Vilni, glasba na prostem za vse okuse

⁸Keith Spence, Šolska enciklopedija, Glasba, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1995, str. 96, 97.

⁹Rave, <http://sl.wikipedia.org/wiki/Rave>, 15. 2. 2009.

¹⁰ Street Musician Day, <http://www.culturelive.lt/en/2009/events2009-special/2009special-opening-4/>, 2. 3. 2009.

2. 3. Zgodovina ulične glasbe

Predhodnike današnjih uličnih glasbenikov lahko najdemo že v visokem srednjem veku, in sicer kot trubadurje, truverje, žonglerje in minnsängerje.¹¹

Najprej se je na jugu Francije razvilo trubadurstvo. Trubadurji so morali znati pisati pesmi in skladati glasbo, peti in igrati na glasbilo, v svojih pesmih pa so opevali predvsem dvorno ljubezen, lepoto, nežnost in čistost dvorjank, Trubadorska poezija je urbana in dvorska, saj so bila mesta in plemiški dvori tesno povezani. Veliko trubadurjev je bilo tudi meščanov in plemičev, večino pa so sestavljali ljudje z dna družbene lestvice (vojaki, duhovniki, menihi, propadli študentje).¹² Trubadurji pa niso imeli samo podporo ljudstva, ampak tudi podporo francoske in angleške kraljice.¹³ Njihov konec je prišel dokaj hitro, saj je ta oblika pesništva zaradi spremenjenih političnih razmer v južni Franciji zamrla ob koncu 13. stoletja.¹⁴

Slika 5: trubadur

Trubadorsko pesništvo se nadaljuje v severni Franciji s truverji. Truverska umetnost je mešanica posvetne in duhovne glasbe, ki doseže svoj vrhunec v 14. stoletju, ko pride do velikih družbenih sprememb, saj z razvojem mest viteški stan izgublja na moč. Tako so truverji za razliko od trubadurjev predvsem učeni meščani.¹⁵

Posredniki med ljudsko glasbo in trubadorsko umetnostjo pa so bili žonglerji. Njihova naloga je bila, da so hodili po deželi in izvajali glasbo (k žonglerjem štejemo tudi akrobate, rokohitrece ...). V 13. stoletju je nastal zelo cenjen sloj poklicnih godcev, ki so bili šolani žonglerji.¹⁶

¹¹ Kurt Honolka in drugi, Svetovna zgodovina glasbe, Mladinska knjiga, Ljubljana 1983, str. 106, 107

¹² Miha Pintarič, Trubadurji, Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana 2001, str. 18,19

¹³ Kurt Honolka in drugi, str. 106

¹⁴ Karl H. Wörner, Zgodovina glasbe, DZS, Ljubljana 1992, str. 79,80

¹⁵ Karl H. Wörner, str. 79,80

¹⁶ Prav tam.

Že v 12. in 13. stoletju postaja z razvojem mest v Evropi vedno bolj pomembno posvetno meščansko pesništvo, katerega v večini sestavljajo potujoči študenti (vaganti, goliardi). Ti so živeli bohemsko življenje v znamenju gesla »vino, ženske in pesem, se klatili iz kraja v kraj ter se ukvarjali s pesništvom v latinščini. Eden od zbornikov takega pesništva se imenuje Carmina Burana.¹⁷

Od 13. stoletja naprej so se potujoči pevci začeli stalno naseljevati. Kot dobre inštrumentaliste so jih najemale številne dvorne, knežje, grofovske in mestne kapele, kjer so igrali ob različnih priložnostih, kot so plesi, pojedine, sprevedi ... Tako so v poznem srednjem veku mestni piskači in trobentači postali nepogrešljiv del mestnega življenja.¹⁸

Pri trubadurjih so navdih našli tudi nemški minnesängerji, ki so se prav tako zatekali k ljubezenski liriki in junaški pesmi ter bili hkrati pesniki, skladatelji in izvajalci svojih del. Kot posebna pesniško obliko so razvili jutranjico. Predstavniki minnesänga so bili praviloma ministeriali ali vitezi, le redko pripadniki višjega stanu, vendar so kulturo negovali na Dunajskem in Wardburškem dvoru.¹⁹

Minnesängerji so tudi na Slovenskem razveseljevali grajsko gospodo in njene goste ob plesih, viteških turnirjih in podobnih priložnostih, medtem ko vaganti širijo svojo umetnost predvsem med meščani. Ti potujoči muzikantje so na slovensko ozemlje uvajali nove instrumente, kot so bili rogovi, pozavne, tube, flavte, lutnja, viola, pavke ... Eden najbolj znanih Minnesängerjev, ki je potoval po slovenskih krajih v 13. stoletju je bil Ulrich Lichtensteinski, katerega so spremljali trobentači tako imenovani "buzunarji". Vendar se ti potujoči muzikanti verjetno konec 15. in v začetku 16. stoletja postopoma ustalijo, saj so jih plemstva mest in dežele vzela v stalno službo kot glasbenike.²⁰

Na slovenskem podeželju pa so si z glasbo denar služili ljudski godci, ki so bili del vsake svadbe, žegnanja, sejma, spremljali so kolednike ter igrali podoknice za god. Tako so hodili godci s Svetine nad Celjem igrat za god imenitnejšim celjskim meščanom.²¹

V novem veku se z razvojem mest večja tudi število uličnih glasbenikov. Vse do začetka 20. stoletja je bilo glasbo slišati izza vsakega vogala, čeprav izvajalska kakovost ni bila vedno na profesionalni ravni.²² Od začetka 18. stoletja se je po evropskih mestih vedno bolj razširila glasba lajnarjev, ki so si s pomočjo vrtenja ročic svojih glasbenih skrinjic služili denar.²³

¹⁷ Andrian Lah, Pregled književnosti I, Rokus, Ljubljana 1992, str. 125

¹⁸ Izvajalci srednjeveške glasbe, <http://ro.zrsss.si/projekti/glasba/Izvajalci.htm>, 15. 12. 2008.

¹⁹ Veliki splošni leksikon, 5 knjiga, DZS, Ljubljana 1997, str. 2619,2620

²⁰ Dragotin Cvetko, Stoletja slovenske glasbe, Cankarjeva založba, Ljubljana 1964, str. 22-25

²¹ Zmaga Kumer, Slovenska ljudska glasbila in godci, Založba Obzorja, Maribor 1972, str. 89.

²² Keith Spence, str. 96.

²³ Drehorgel, <http://de.wikipedia.org/wiki/Drehorgel>, 11. 2 2009.

Slika 6: Danes lahko lajnarje srečamo le še na kakšni prireditvi, kot je bil festival Nostalgija v Ljubljani.

Od 17. stoletja pa vse do druge svetovne vojne so v Nemčiji, kasneje pa tudi v drugih delih Evrope, ljudi na sejmih zabavali potujoči pevci t.i. Bänkelsängerji, ki so stali na klopek, pripovedovali pesmi z aktualno vsebino (npr. pesmi proti Turkom) ter dajali oziroma prodajali pesemske letake. Nastop so popestrili s prikazovanjem povedanega na slikah ter z glasbeno spremljavo lajne, violine ali lutnje.²⁴

Slika 7: Christian Wilhelm Ernst Dietrich: „Die Bänkelsänger“

Nov prelom doživi ulična glasba v šestdesetih letih prejšnjega stoletja s hipijevsko kulturo. Kar nekaj uveljavljenih glasbenih skupin in glasbenikov je začelo svojo kariero s hipijevsko ulično glasbo, med njimi so tudi Janis Joplin, Jimi Hendrix, Moby Grape ...²⁵

²⁴ Günther Noll, Straßenmusik in Köln, http://www.uni-koeln.de/ew-fak/Mus_volk/scripten/noll/strassen.htm, 15. 1. 2009.

²⁵ Busking, <http://en.wikipedia.org/wiki/Busking>, 15. 12. 2008.

Da pri ulični umetnosti ne gre vedno za kvaliteto druge kakovosti, ampak tudi za drugačen način izražanja in samopromocijo, nam dokazujejo številni uveljavljeni glasbeniki, ki so svoj prvi zaslužek priigrali ravno na ulici: Eric Clapton, Judy Collins, Bob Dylan, Jimmy Page, Carlos Santana, Rod Stewart, Robin Williams ...²⁶

²⁶ Prav tam.

3. ULIČNA GLASBA V CELJU

3. 1. Zakonski predpisi povezani z ulično glasbo

Najstarejši ohranjen zakonski predpis, ki se nanaša na ulično glasbo najdemo v antičnem Rimu 462 pr. n. št., kjer je bilo petje ali kakršnokoli drugo nastopanje v javnih prostorih zločin, za katerega so rimski zakoni na dvanajstih bronastih tablah predvidevali smrtno kazen. Leta 1530 je Henrik VIII. dovolil delovanje potujočih pevcev, vendar samo tistih, ki niso bili sposobni za drugo delo.²⁷

V ZDA ter v večini evropskih držav ustava zagotavlja svobodo govora, kar lahko povežemo tudi s svobodo izražanja uličnih umetnikov.²⁸ Ob iskanju podatkov na medmrežju smo ugotovili, da večina evropskih mest pravno ureja področje ulične glasbe. Primer mesta, ki je s posebnim mestnim odlokom uredilo to vprašanje, je nemški Bremen, kjer si je za javno izvajanje glasbe na ulicah potrebno na mestnem uradu priskrbeti posebno dovolilnico. Dovolilnice ne potrebujejo glasbeniki, ki nastopajo sami manj kot trideset minut na enem mestu. To pa ne velja za glasbene skupine, za glasbenike, ki ob izvajanju glasbe prodajajo zloženske ter tiste, ki izvajajo glasbo dlje kot pol ure. Pristojbina za dovolilnico znaša od 10 do 51 € in je odvisna od obsega dejavnosti.²⁹

Pozanimali smo se, ali je Mestna občina Celje izdala kakšen podoben odlok. Iz celjske občine so nam sporočili, da občina nima nič opraviti z glasbo na ulicah ter da do sedaj še ni izdala nobenih odlokov, ki bi omejevali oziroma urejali to področje.³⁰

Zanimalo nas je tudi, če je ulično muziciranje za denar delo na črno, kar smo povprašali na Inšpektoratu za delo. Glavni inšpektor mag. Borut Brezovar nam je odgovoril, da Inšpektorat RS za opravljanje nadzora na tem področju ni pristojen.³¹

Za pomoč smo se obrnili tudi na Davčni urad Celje, ki prav tako ni pristojen za dajanje informacij glede pravne ureditve področja ulične glasbe.³²

Iz Ministrstva RS za kulturo so nam sporočili, da kakšne posebne zakonodaje na državni ravni, ki bi urejala področje javnega nastopanja na ulicah, ni, vendar obstajajo določeni zakoni, ki urejajo področje javnega reda in miru.³³ Tako osmi člen Zakona o javnem redu in miru kaznuje tiste, ki na nedovoljen način motijo mir ali počitek ljudi med 22.00 in 6.00 uro.³⁴ Drugih členov, ki bi se nanašali na naše področje nismo našli.

²⁷ Busking, <http://en.wikipedia.org/wiki/Busking>, 15. 12. 2008.

²⁸ Prav tam.

²⁹ Bremen – Online, <http://www.bremen.de/sixcms/detail.php?id=383396>, 7. 12. 2008.

³⁰ Elektronska pošta, Olga Petrak, MOC, 14. 11. 2008.

³¹ Elektronska pošta, Borut Brezovar, Inšpektorat RS za delo, 24. 11. 2008.

³² Elektronska pošta, Davčni urad Celje, 28. 11. 2008.

³³ Elektronska pošta, Biserka Močnik, Ministrstvo RS za kulturo, 8. 1. 2009.

³⁴ Zakon o javnem redu in miru (Ur 1. RS, ŠT 70/06).

3. 2. Celjski ulični glasbeniki

Kot smo že omenili v uvodu, je naša raziskava potekala od oktobra do marca, kar pa, glede na letni čas, ni bil ravno najprimernejše. Dodatna težava je bila tudi ta, da nihče od nas ne živi v starem mestnem jedru, kjer glasbeniki muzicirajo. Takšno spontano, neformalno obliko glasbe je težje raziskovati tudi zato, ker ni nikjer evidentirana, nastopov ne vrednotijo kritiki. Upoštevati je potrebno tudi dejstvo, da je Celje majhno mesto. Vendar smo kljub temu poskušali zbrati čim več informacij o delovanju uličnih glasbenikov v Celju.

V Celju občasno igrajo glasbeniki iz Peruja, ki ob izvajanju glasbe prodajajo zloženske. Na žalost nismo mogli pridobiti nobene informacije o njih, saj jih v času naše raziskave nismo opazili v Celju. Pred leti je igral tudi lajnar, sedaj pa so se na novo pojavili glasbeniki z manjšim gongom in tradicionalnimi avstralskimi pihali. Kar nekaj lepih sobot se Celjani spominjamo tudi fanta, ki je na Stanetovi ulici igral harmoniko ter starejšega gospoda, ki je na križišču Stanetove in Prešernove ulice igral citre.

Posebej bi opozorili na Boruta Peternelja, čeprav ga v času raziskave na celjskih ulicah kot uličnega glasbenika nismo zasledili. Vendar smo ga zaradi njegovega svojevrstnega nastopa omenili v naši anketi. Borut je eksperimentalni glasbenik in ima zelo svojstven pogled na svet. Star je 32 let in živi v Celju. Misli, da so mladi danes enako kreativni kot včasih, le da sta danes svet in glasba preveč »skomercializirana«, zato se nekateri nepoznani avtorji ne morejo uveljaviti.³⁵ O Borutovem umetniško-eksperimentalnem delu smo se seznanili na medmrežnem "arhivu bendov", kjer njegovo zanimivo glasbeno pot opisujejo z naslednjimi besedami:

»Borut Peternelj v solističnem projektu Amper-o-mat že vrsto let nadaljuje tradicijo skrajno podtalne nojz scene pri nas (...) in hrup ter šum večše izvablja iz vsakdanjih objektov v igro oscilacij in modulacij zvoka in šuma, ki vstopata v ambientalna sozvočja, tako na sledi zgodnje eksperimentalne elektronske glasbe, kot bolj sodobnih odmevov hrupa kot glasbene govorice. Amper-o-mat se izogiba odvečnim usedlinam glasbenega posla, se ne promovira, ne uporablja sodobnih sredstev digitalne komunikacije, ampak iz globočin untergrunta preži na vaša ušesa, kot pravi sam 'brez odvečnih konceptov'. Do sedaj je izdal že več samo založenih plošč, na turneji pa preži na vas s strgalom v roki! Je producent, ki pri svojem ustvarjanju uporablja predvsem predhodnika sintetizatorja - oscilator. Igra tudi na ozvočeno kuhinjsko strgalo, njegova glasbila pa so še kitara, fretless bas kitara in cajon. Je tudi bobnar in tolkalist. Najznačilnejša zanj je improvizacija v ustvarjanju. V letu 2008 ga je k enakopravnemu sodelovanju povabil Aleksander Cepuš in za založbo Slušaj Najglasnije (Zagreb) sta posnela serijo albumov.«³⁶

³⁵ Martina Vrečko, Helena Mejač, str. 36, 37.

³⁶ Borut Peternelj,

<http://www.bendinfo.net/borutpeternelj?PHPSESSID=cdbbbfbccf9c70bb1a5c416e2e262c09>,
16. 2. 2009.

Slika 8: Borut Peternej z muziciranjem na ozvočeno kuhinjsko strgalo

V začetku leta 2007 je Celje kandidiralo za evropsko prestolnico kulture 2012. Kandidaturo so podprli tudi ulični glasbeniki, ki so sodelovali v projektu *Moderno trubadurstvo*. Tako je med številnimi uličnimi glasbeniki posebno pozornost vzbudila Vesna Prevolšek, ki je igrala in prepevala v posebej za to priložnost izdelanem kolesu s prikolico iz odpadnih delov starih koles.³⁷

*Slika 9: Tudi Srečko Konec je sodeloval v projektu *Moderno trubadurstvo*. Na kitari je spremljal kontroverznega celjskega umetnika Boruta Hlupiča.*

³⁷ Kultura sto na Uro, Novi tednik, št. 17, 27. 2. 2007, str. 1.

3. 2. 1 Gospod s kitaro, ki poje v angleščini – Srečko Konec³⁸

Gospod s kitaro in ustno harmoniko, ki ga redno srečujemo na celjskih ulicah in izvaja predvsem rock glasbo v angleščini, je štiridesetletni Srečko Konec, ki prihaja iz Vojnika in ima končano srednjo šolo.

Slika 10: Srečko na svoji ustaljeni lokaciji na Stanetovi ulici pred lekarno.

Glasbene šole ni nikoli obiskoval, kitaro ga je naučil igrati stric. Srečko nima umetniškega imena, z ulično glasbo pa se je pred desetimi leti začel ukvarjati zaradi potovanja po Evropi. Danes pravi, da služi denar na ta način iz navade in da prislužen denar zadostuje za vsakodnevne stroške. Ne igra samo v Celju, ampak tudi v Mariboru, Ljubljani ter veliko v tujini. Meni, da je na celjskih ulicah zelo zaželen, ker drugače ne bi imel takšnega zaslužka. S celjskimi policisti ni imel nikoli večjih težav, medtem ko so ga v Italiji že večkrat preganjali.

Od drugih celjskih glasbenikov pozna samo Vesno iz Vojnika, za katero meni, da igra dobro, drugače pa je tudi sam kritičen do ulične glasbe, saj je njegov odnos do te glasbe pozitiven le, če je kvalitetna.

³⁸ Vse podatke smo dobili s pomočjo intervjuja, ki smo ga opravili 8. 11. 2008 (priloga).

3. 2. 2. Vesna Prevolšek in njen pogled na ulično glasbo v Celju

Vesna Prevolšek je ulična glasbenica, ki jo srečujemo na Stanetovi ulici (največkrat pri zvezdi) in se že trinajst let ukvarja z uličnim nastopanjem. Najprej je nastopala v tujini kot pantomimik. Prihaja iz Vojnika in ima srednješolsko izobrazbo. Muziciranje na ulici je njen način življenja, s katerim se je začela ukvarjati pri 21. letih, ko se je podala po Evropi in se je morala preživeti. Ob prihodu v Španijo, ki jo je takoj vzljubila tudi zaradi ritmov španske etno glasbe, se je v nekaj mesecih naučila igrati kitaro, začela je peti in igrati na ulici. Šele pred petimi leti se je odločila, da bo začela z nastopi tudi v domačem Celju.³⁹

Kljub temu, da je prepričana, da je v Celju kot ulična glasbenica zaželena, jo je policija že preganjala. Prav tako je bilo z njenim nastopanjem nezadovoljnih nekaj meščanov, vendar pravi, da se pogoji za ustvarjanje glasbe na ulicah počasi izboljšujejo, ker je danes pogostejša oblika umetnikovega izražanja.⁴⁰

Večkrat pa so jo preganjali tudi v tujini, predvsem v turističnih krajih, kot sta Benetke in Firence. Zadovoljna pa je s sodelovanjem z Mestno občino Celje, ki tega področja posebej ne ureja, vendar jo moralno podpira.⁴¹

Slika 11: Vesna ne nastopa samo na ulici, ampak se rada odzove povabilu na kakšno prireditev v dvorani.

Vesna se z glasbo na prostem preživlja, ulično muziciranje je njen način življenja. Poleg Celja redno nastopa tudi v Mariboru, Ljubljani, Kopru ter veliko po Evropi. Z zaslužkom, ki ga porabi za vsakdanje življenje, je dokaj zadovoljna, vendar je res, da

³⁹ Vse podatke smo dobili s pomočjo intervjuja, ki smo ga opravili 17. 3. 2009 (priloga).

⁴⁰ Martina Vrečko, Helena Mejač, Odnos mesta Celje do alternativne kulture, raziskovalna naloga 2007, str. 33.

⁴¹ Intervju, 17. 3. 2009.

je le-ta odvisen od tega, kje in kdaj igra. Kot pravi, so ljudje najbolj radodarni pred prazniki, predvsem v veselem decembru.⁴²

Ulica kot prostor umetnikovega ustvarjanja ji pomeni svobodo ter direkten stik z ljudmi. Posebej opozarja, da je velika razlika med umetniki (baskerji) in tistimi, ki igrajo na ulici le občasno, samo za denar. Dobro pozna Srečka Konca, ki ga zelo ceni.⁴³

Ob iskanju podatkov o Vesni smo na medmrežju našli kar nekaj prireditev, na katerih je sodelovala:

- Februarja 2007 je bila idejni vodja projekta »Moderni trubadurji«, na katerem je aktivno sodelovala tudi sama.⁴⁴
- 21. junija 2007 je nastopila na prvem velikem vegetarijanskem pikniku v Mestnem parku Celje.⁴⁵
- V Knežjem dvoru je 27. februarja nastopila na festivalu Umetnostumetnosti. V gledališki predstavi Ulrike Meinhof 1976, ki jo je na oder postavilo KUD Alme Karlin z režiserjem Gregorjem Stamejčičem, je Vesna⁴⁶ odigrala glavno vlogo.⁴⁷
- Otvoritev fotografske razstave Valentina Steblovnika z naslovom »BUEN CAMINO, PEREGRINO« ali v prevodu »Dobro pot, popotnik«, ki je bila 7. marca letos v Železarskem muzeju na Teharjah, je Vesna popestrila z izvorno špansko glasbo.⁴⁸
- 22. maja 2008 je bila gostja zaključnega koncerta pevskega zbora III. OŠ Celje, ki »je s svojim petjem in igranjem kitare pričarala nekaj latino občutij.«⁴⁹

⁴² Prav tam.

⁴³ Prav tam.

⁴⁴ Kultura sto na Uro, Novi tednik, št. 17, 27. 2. 2007, str. 1.

⁴⁵ <http://www.svetjelep.com/phorum/read.php?f=10&i=3441&t=3441>, 13. 3. 2009.

⁴⁶ Med pogovorom nam je tudi zaupala, da je se je z gledališko igro srečala že v gimnazijskih letih.

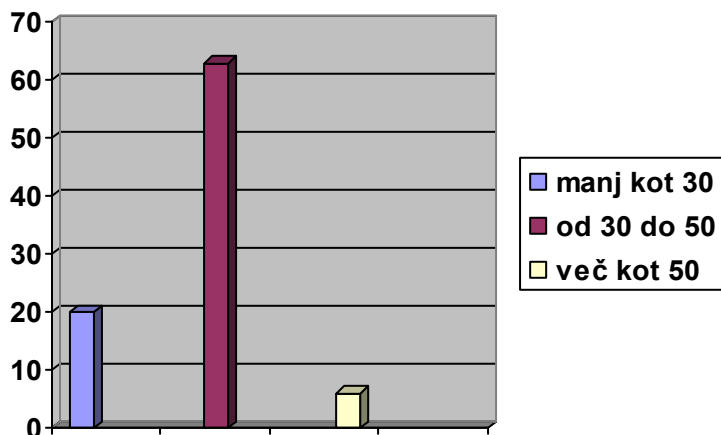
⁴⁷ Festival Umetnostumetnosti, http://www.gledalisce.org/predstave/festival_umestusiumetnosti.html, 13. 3. 2009.

⁴⁸ Fotografska razstava Valentina Steblovnika, Novi tednik, 7. 3. 2009, <http://www.novitednik.com/novica.php?id=9938>, 13. 3. 2009.

⁴⁹ Letni koncert pevskih zborov III. OŠ Celje, http://www2.arnes.si/~oiiiosce/galerija_letni_koncert.html, 13. 3. 2009

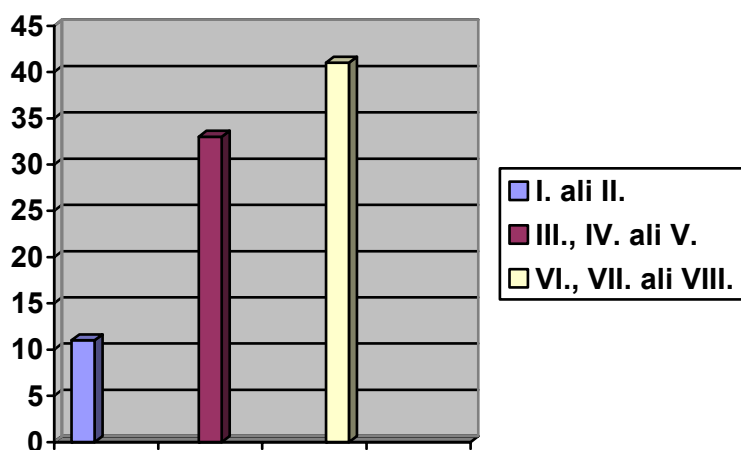
3. 3. Priljubljenost celjskih uličnih glasbenikov – analiza ankete

Priljubljenost celjskih uličnih glasbenikov smo raziskali s pomočjo anketnega vprašalnika, na katerega nam je odgovorilo sedeminosemdeset Celjanov. Odgovarjalo je petindvajset moških in enainšestdeset žensk različnih starosti in stopnje izobrazbe.

Graf 1: Starost anketirancev

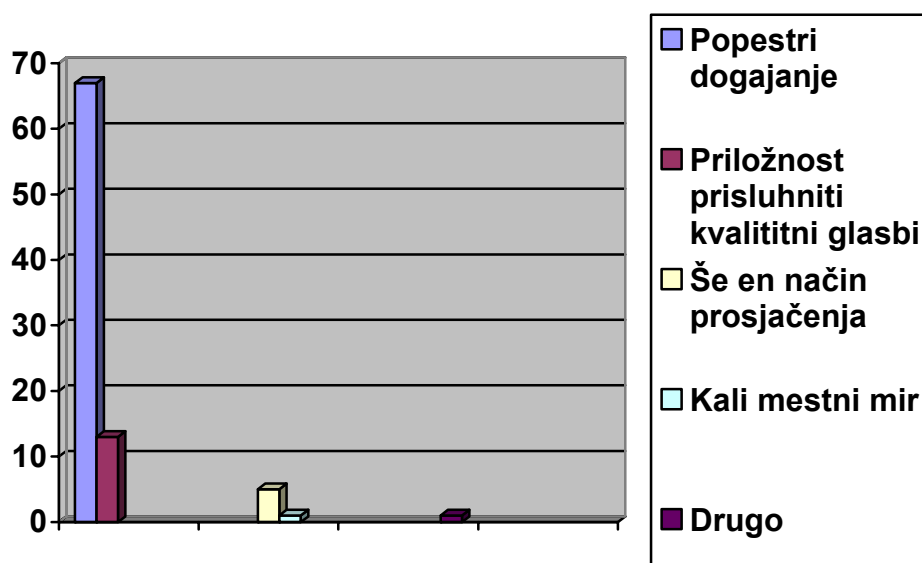
Graf nam prikazuje število anketirancev različnih starosti. Vidimo lahko, da prevladujejo anketiranci, ki so stari od trideset do petdeset let, takih je triinšestdeset (72.4%), dvajset (22.9%) je starih manj kot trideset let (34.4%) in šest (6.8%) anketirancev več kot petdeset.

Graf 2: Stopnja izobrazbe

Iz grafa je razvidno, da je na vprašalnik odgovarjalo največ anketirancev, ki imajo končano VI., VII., oziroma VIII. stopnjo izobrazbe, in sicer jih je enainštirideset (47.1%). triintrideset (37.9%) anketirancev ima končano III., IV. ali V. stopnjo, medtem ko jih ima enajst (12.6%) I. oziroma II stopnjo izobrazbe.

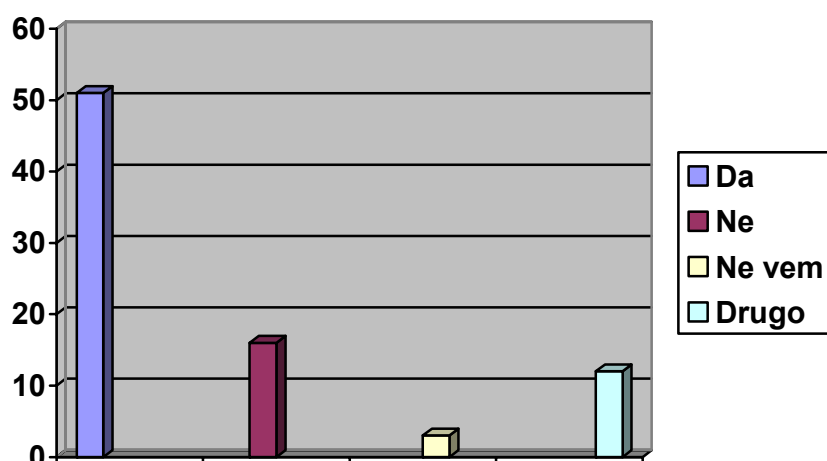
1. Kaj na splošno menite o ulični glasbi?

Graf 3: Splošno mnenje Celjanov o ulični glasbi

Graf nam prikazuje, da je največje število anketirancev menilo, da ulična glasba popestri dogajanje v mestu. Takega mnenja je bilo sedeminšestdeset anketirancev (77.01%). Mnenje, da je to priložnost prisluhniti kvalitetni glasbi, je imelo trinajst anketirancev (14.9%). Pet anketirancev (5.7%) je menilo, da je to še en način prosjačenja. Samo eden anketiranec (1.2%) meni, da ulična glasba kali mestni mir (0.01%).

2. Ali so vam celjski ulični glasbeniki všeč?

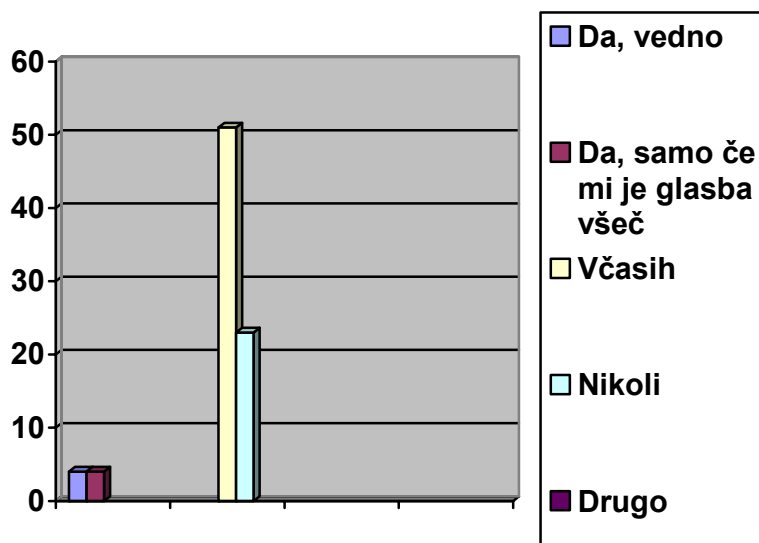

Graf 4: Mnenje Celjanov o celjskih uličnih glasbenikih

Iz grafa je razvidno, da ima dobra polovica anketirancev, torej enainpetdeset (58.6%), dobro mnenje o ulični glasbi, negativno mnenje ima šestnajst anketirancev

(18.3%), trije (3.4%) so bili neopredeljeni, dvanajst (13.7%) pa jih je napisalo, da je to odvisno od kvalitete glasbe ter da so jim nekateri všeč, drugi pa ne.

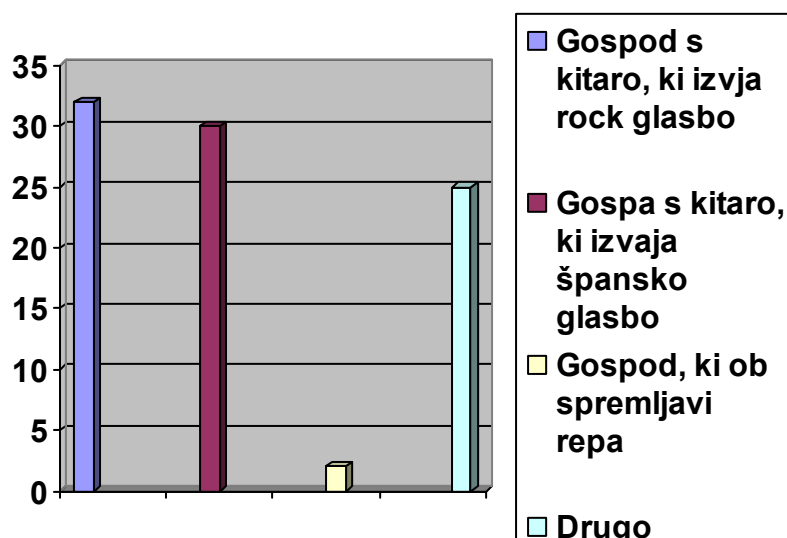
3. Ali daste uličnim glasbenikom kdaj denar?

Graf 5: Večina Celjanov da denar uličnim glasbenikom le včasih

Iz zgornjega grafa je razvidno, da enainpetdeset anketirancev (58,6%) včasih nagradi ulične glasbenike z denarjem, le štirje (4,5%) anketiranci dajo denar vedno, prav toliko jih je takih, ki dajo denar samo, če jim je glasba res všeč. Triindvajset (26,4%) anketirancev ne da uličnim glasbenikom nikoli nič denarja.

4. Kateri celjski ulični glasbenik vam je najbolj všeč?

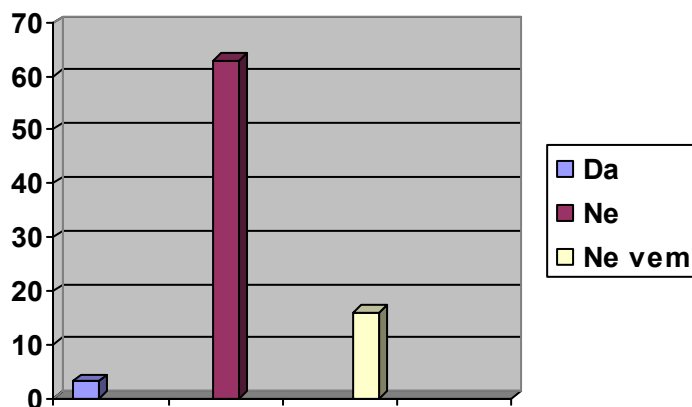

Graf 6: Najbolj priljubljeni celjski ulični glasbeniki

Trideset anketirancev (34,4%) najraje poslušajo gospo s kitaro, osemnajst anketirancev (20,6%) gospoda s kitaro, ki izvaja rock glasbo, Dva anketiranca (2,2%) pa na celjskih ulicah najraje poslušata raparja. Petindvajset (28,7%) anketirancev se

ni odločilo za nikogar od navedenih, ampak so jim bolj všeč glasbeniki iz Peruja, glasbeniki, ki igrajo indijansko glasbo, razne skupine, ki nastopajo decembra ter deček s harmoniko.

5. Ali bi služili na takšen način tudi vi?

Graf 7: Večina anketirancev si ne želi služiti denarja na takšen način

Triinšestdeset (72,4%) anketirancev ne bi želelo služiti denarja na takšen način, šestnajst (18,2%) jih je neopredeljenih, medtem ko bi le trije (3,4%) anketiranci služili tudi z ulično glasbo.

4. ZAKLJUČEK

Ulična glasba je del ulične umetnosti, ki pomeni izražanje v odprtem javnem prostoru. Kljub temu, da se izraz ponavadi uporablja za umetnost nižje kakovosti, se vedno več kvalitetnih umetnikov zateče na ulico. Najbolj znana vrsta ulične umetnosti je »baskerstvo«, ki pomeni način življenja – »Basker« je torej umetnik, ki izvaja svoj umetniški program na ulici in se na ta način preživljal. Da je glasba na prostem vedno bolj priljubljen način zabave in umetniškega izražanja, nam dokazujejo številni glasbeni festivali, ki se odvijajo že skoraj v vsakem evropskem mestu.

Za predhodnike današnjih uličnih glasbenikov bi lahko šteli srednjeveške pesnike trubadurje, truverje, vagante, goliarde in minnesängerje, ki so delovali tudi na Slovenskem. Žonglerjem bi lahko rekli srednjeveški »baskerji«, saj so hodili od mesta do mesta in prikazovali razne akrobacije, peli ter igrali. V novem veku je od 18. stoletja dalje popestrila ulice evropskih mest glasba lajnarjev. Z aktualnim dogajanjem so se ukvarjali t. i. Bänkelsängerji, ki so ob glasbeni spremljavi širili svoja prepričanja na neizobražene meščane. Nov prelom doživi glasba na prostem s hipijevsko kulturo v šestdesetih letih prejšnjega stoletja.

Raziskali smo pravno urejenost ulične glasbe v Celju in ugotovili, da Mestna občina Celje ni izdala nobenega odloka, ki bi urejal to področje. Prav tako ulične glasbe ne urejajo noben posebni zakonski predpisi na državni ravni, Tako lahko našo prvo hipotezo, mesto Celje je sprejelo predpise, ki urejajo področje ulične glasbe, ovržemo.

V Celju občasno igra kar neka uličnih glasbenikov (glasbeniki s Peruja, starejši citrar, mlad harmonikar ...) in le dva, ki ju na celjskih ulicah redno srečujemo. To sta Vesna Prevolšek in Srečko Konec, ki se oba preživljata večinoma z uličnim muziciranjem – to je torej njun način življenja in ju lahko štejemo med »baskerje«. Našo drugo hipotezo, uličnim glasbenikom v Celju je prislužen denar samo dodaten zaslužek, smo prav tako ovrgli.

S pomočjo intervjuja, ki smo ga naredili z obema glasbenikoma, smo bolje spoznali začetke njunega ukvarjanja z glasbo. Vesna se je potepala po Evropi in se preživljala s pantomimo, ob prihodu v Španijo pa so jo prevzeli ritmi izvorne španske glasbe. V nekaj mesecih se je naučila igrati kitaro in začela nastopati s špansko etno glasbo po ulicah evropskih in slovenskih mestih. Tudi Srečko se ni naučil igrati kitare v glasbeni šoli, ampak pri svojem stricu in zato lahko ovržemo tudi našo tretjo hipotezo, v kateri smo bili prepričani, da so se celjski ulični glasbeniki izobraževali v glasbeni šoli.

Da bi ugotovili odnos Celjanov do ulične glasbe ter celjskih uličnih pevcev, smo naredili kratko anketo. Večina Celjanov meni, da je ulično muziciranje dobra popestritev vsakdanjika v starem mestnem jedru, vendar so le dobri polovici anketirancev celjski ulični glasbeniki tudi všeč. Kljub temu lahko našo četrto hipotezo, da imajo Celjani radi ulične glasbenike, potrdimo.

Prav tako lahko našo zadnjo hipotezo, da približno 60% Celjanov uličnim glasbenikom da včasih denar, potrdimo, saj je odgovor včasih obkrožilo dobrih 58% anketirancev. Zanimivo je tudi, da kar četrtna anketirancev nikoli ne nagradi nastopajočih z denarjem.

5. SEZNAM SLIK IN GRAFOV

- **Slika 1:** Ulični festival Ana Desetnica v Ljubljani, (Umetniki preplavili ljubljanske ulice, <http://cms.zurnal24.si/cms/novice/kultura/index.html?id=56791>, 10. 3. 2009).
- **Slike 2, 3, 4:** »Street Musician Day« v Vilni, glasba na prostem za vse okuse (Street Musician Day, <http://www.culturelive.lt/en/2009/events2009-special/2009special-opening-4/>, 2. 3. 2009.).
- **Slika 5:** Trubadur, (www.nyu.edu/.../storytelling/schedule2.html, 10. 2. 2009).
- **Slika 6:** Danes lahko lajnarje srečamo le še na kakšni prireditvi, kot je bil festival Nostalgija v Ljubljani, (Ljubljana se je vrnila v prejšnje stoletje, www.triera.net/novica.php?id=A131197, 10. 1. 2009.).
- **Slika 7:** Christian Wilhelm Ernst Dietrich: „Die Bänkelsänger“, (Bänkelsang, <http://de.wikipedia.org/wiki/B%C3%A4nkelsang>, 10. 2. 2009).
- **Slika 8:** Borut Peternelj z muziciranjem na ozvočeno kuhinjsko strgalo, (Borut Peternelj, <http://www.bendinfo.net/borutpeternelj?PHPSESSID=cdbbbfbccf9c70bb1a5c416e2e262c09>, 16. 2. 2009).
- **Slika 9:** Tudi Srečko Konec je sodeloval v projektu Moderno trubadurstvo. Na kitari je spremljal kontroverznega celjskega umetnika Boruta Hlupiča, (BRST, foto: Gregor Katič, Novi tednik, 27. 2. 2007, http://www.novitednik.com/ne_prezrite.php?id=608, 16. 3. 2009).
- **Slika 10:** Srečko na svoji ustaljeni lokaciji na Stanetovi ulici pred lekarno, (Robert Kaše, Knežje mesto, blog, <http://robertkase.blogspot.com/2009/02/knezje-mesto.html>, 11. 3. 2009).
- **Slika 11:** Vesna ne nastopa samo na ulici, ampak se rada odzove povabilu na kakšno prireditev v dvorani, (Letni koncert pevskih zborov III. OŠ Celje, http://www2.arnes.si/~oiiiosce/galerija_letni_koncert.html, 13. 3. 2009).

- **Graf 1:** Starost anketirancev
- **Graf 2:** Stopnja izobrazbe
- **Graf 3:** Splošno mnenje Celjanov o ulični glasbi

- **Graf 4:** Mnenje Celjanov o celjskih uličnih glasbenikih
- **Graf 5:** Večina Celjanov da denar uličnim glasbenikom le včasih
- **Graf 6:** Najbolj priljubljen celjski ulični glasbenik
- **Graf 7:** Večina anketirancev si ne želi služiti denarja na takšen način

6. VIRI IN LITERATURA

- Veliki splošni leksikon, (M-O), DZS, Ljubljana 1997.
- Kurt Honolka in drugi, Svetovna zgodovina glasbe, Mladinska knjiga, Ljubljana 1983.
- Dragotin Cvetko, Stoletja slovenske glasbe, Cankarjeva založba, Ljubljana 1964.
- Zmaga Kumer, Slovenska ljudska glasbila in godci, Založba Obzorja, Maribor 1972.
- Andrian Lah, Pregled književnosti I, Rokus, Ljubljana 1992.
- Keith Spence, Šolska enciklopedija, Glasba, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1995.
- Miha Pintarič, Trubadurji, Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana 2001.
- Karl H. Wörner, Zgodovina glasbe, DZS, Ljubljana 1992.
- Martina Vrečko, Helena Mejač, Odnos mesta Celje do alternativne kulture, raziskovalna naloga 2007.
- Zakon o javnem redu in miru (Ur 1. RS, ŠT 70/06).

Časopis:

- Novi tednik

Elektronski viri:

- Andrej Praznik, Glasbila, ki so preživela Godce, <http://www.druzina.si/ICD/spletnastran.nsf/all/DA72A8E665490785C1257508002EBCC7?OpenDocument>, 3. 3. 2009.
- Straßenkünstler, <http://de.wikipedia.org/wiki/Stra%C3%9Fenk%C3%BCnstler>, 12. 1. 2009.
- Polnočni klub, Ulični ustvarjalci, oddaja RTV Slovenije, 24. 8. 2007, http://www.rtvlo.si/odprtikop/polnocni_klub/ulicni-ustvarjalci/?searchstring=darwinova, 2. 3. 2009.
- Busking, <http://en.wikipedia.org/wiki/Busking>, 15. 12. 2008.
- Rave, <http://sl.wikipedia.org/wiki/Rave>, 15. 2. 2009.
- Street Musician Day 2007, <http://www.culturelive.lt/en/2007/street/>, 2. 3. 2009.
- www.nyu.edu/.../storytelling/schedule2.html, 10. 2. 2009.
- Izvajalci srednjeveške glasbe, <http://ro.zrsss.si/projekti/glasba/lzvajalci.htm>, 15. 12. 2008.
- Drehorgel, <http://de.wikipedia.org/wiki/Drehorgel>, 11. 2. 2009
- Ljubljana se je vrnila v prejšnje stoletje, www.triera.net/novica.php?id=A131197, 10. 1. 2009.

- Günther Noll, Straßenmusik in Köln, http://www.uni-koeln.de/ew-fak/Mus_volk/scripten/noll/strassen.htm, 15. 1. 2009.
- Bänkelsang, <http://de.wikipedia.org/wiki/B%C3%A4nkelsang>, 10. 2. 2009.
- Bremen – Online, <http://www.bremen.de/sixcms/detail.php?id=383396>, 7. 12. 2008.
- Robert Kaše, Knežje mesto, blog, <http://robertkase.blogspot.com/2009/02/knezje-mesto.html>, 11. 3. 2009.
- Letni koncert pevskih zborov III. OŠ Celje, http://www2.arnes.si/~oiiosce/galerija_letni_koncert.html, 13. 3. 2009.
- Umetniki preplavili ljubljanske ulice, <http://cms.zurnal24.si/cms/novice/kultura/index.html?id=56791>, 10. 3. 2009.
- Borut Peternelj, <http://www.bendinfo.net/borutpeternelj?PHPSESSID=cdbbbfbccf9c70bb1a5c416e2e262c09>, 16. 2. 2009.
- <http://www.svetjelep.com/phorum/read.php?f=10&i=3441&t=3441>, 13. 3. 2009.
- Med pogovorom nam je tudi zaupala, da je se je z gledališko igro srečala že v gimnazijskih letih.
- Festival Umetnostumetnosti, http://www.gledalisce.org/predstave/festival_umestusiumetnosti.html, 13. 3. 2009.
- Fotografska razstava Valentina Steblovnika, Novi tednik, 7. 3. 2009, <http://www.novitednik.com/novica.php?id=9938>, 13. 3. 2009.
- Letni koncert pevskih zborov III. OŠ Celje, http://www2.arnes.si/~oiiosce/galerija_letni_koncert.html, 13. 3. 2009

Elektronska pošta:

- Elektronska pošta, Olga Petrak, MOC, 14. 11. 2008.
- Elektronska pošta, Borut Brezovar, Inšpektorat RS za delo, 24. 11. 2008.
- Elektronska pošta, Davčni urad Celje, 28. 11. 2008.
- Elektronska pošta, Biserka Močnik, Ministrstvo RS za kulturo, 8. 1. 2009.

7. PRILOGE

7. 1. Anketni vprašalnik

ANKETA (Ulična glasba v Celju)

V okviru projekta »Mladi za Celje« delamo učenci osmega razreda, Anja Cepuš Dečman, Nejc Kejžar ter Jan Zajc, raziskovalno nalogo o ulični glasbi v Celju. Zanima nas, kaj o celjskih uličnih glasbenikih menite Celjani, zato bi vas prosili, da odgovorite na ta vprašalnik ter nam tako pripomorete k izdelavi naše naloge.

Izobrazba: **A.** osnovna šola ali manj (I. in II. stopnja izobrazbe)
B. poklicna ali srednja šola (III., IV. in V stopnja izobrazbe)
C. višja oz. visoka izobrazba ali več (VI., VII. in VIII. stopnja izobrazbe)

Spol: **A.** moški **B.** ženski

Starost: **A.** manj kot 30 let
B. od 30 do 50 let
C. več kot 50 let

1. Kaj menite na splošno o ulični glasbi?

- A.** popestri dogajanje v mestu
- B.** priložnost prisluhniti kvalitetni glasbi na ulici
- C.** to je samo še en način prosjačenja
- D.** kali mestni mir
- E.** drugo _____

2. Ali so vam celjski ulični glasbeniki všeč?

- A.** da
- B.** ne vem
- C.** ne
- D.** drugo _____

3. Ali date uličnim glasbenikom kdaj denar?

- A.** da, vedno
- B.** da, vendar samo, če mi je glasba všeč
- C.** včasih
- D.** nikoli
- E.** drugo _____

4. Kateri ulični glasbenik v Celju vam je najbolj všeč?

- A. gospod s kitaro, ki izvaja rock glasbo v angleščini
- B. gospa s kitaro, ki izvaja glasbo v španščini
- C. gospod, ki ob spremljavi rapa
- D. _____

5. Ali bi služili na tak način tudi vi?

- A. da
- B. ne
- C. ne vem

7. 2. Intervju s Srečkom Koncem (8. 11. 2008)

Ali nam lahko izdate nekaj vaših osebnih podatkov?

ime in priimek: Srečko Konec

starost: 40 let

kraj stalnega oz. začasnega prebivališča: Vojnik

izobrazba: srednja šola

Ali imate tudi svoje umetniško ime?

Ne.

Zakaj ste se začeli ukvarjati z ulično glasbo?

Zaradi potovanja po Evropi.

Zakaj ravno ta način služenja denarja?

Na nek način zaradi navade.

Kako dolgo se že s tem ukvarjate in koliko časa nastopate v Celju?

10 let.

Kako zapravite denar, ki ste ga zaslužili z ulično glasbo (npr. potovanja, hrana, igrate za golo preživetje, knjige)?

Za razne stroške in potovanja.

Ali ste se vaših skladb, ki jih požete/igrate na ulici naučili sami ali ste obiskovali glasbeno šolo in če ste jo, kako dolgo?

Stric me je naučil igrati kitaro

Ali se vam zdi vaš zaslužek dober?

Zadosten.

Ali igrate samo v Celju in če ne, kje še?

V Mariboru, Ljubljani, veliko tudi v tujini.

Ali so vas kdaj preganjali ali vam grozili, ko ste peli/igrali?

V Italiji, v Sloveniji nikoli.

Ali mestna občina Celje ureja področje uličnih pevcev?

Ne.

Ali menite, da ste na celjskih ulicah kot ulični glasbenik zaželeni?

Da, če ne bi bil, bi ne igral tukaj tako dolgo časa.

Kaj menite o drugih celjskih uličnih glasbenikih? Ali jih osebno poznate? Se z njimi družite?

Poznam Vesno iz Vojnika in menim, da igra zelo dobro.

Kakšno je vaše mnenje o ulični glasbi na sploh?

Odvisno od kvalitete.

7. 3. Intervju z Vesno Prevolšek (17. 3. 2009)

Ali nam lahko izdate nekaj vaših osebnih podatkov?

ime in priimek: Vesna Prevolšek

starost: 34

kraj stalnega oz. začasnega prebivališča: Vojnik

izobrazba: srednja šola

Ali imate tudi svoje umetniško ime?

Ne.

Zakaj ste se začeli ukvarjati z ulično glasbo?

Ko sem odšla na »potepanja« po Evropi, se je bilo potrebno preživeti in tako sem začela nastopati na ulici, vendar najprej kot pantomimik. Ob prihodu v temperamentno Španijo, kjer je pantomima delovala bolj togo kot v romantični Italiji, je bilo potrebno svoj ulični nastop prilagoditi. Ker pa so mi že od nekdaj bili všeč ritmi španske etno glasbe, sem se v nekaj mesecih naučila igrati kitaro in začela peti ter igrati na ulici.

Zakaj ravno ta način služenja denarja?

To je moj način življenja.

Kako dolgo se že s tem ukvarjate in koliko časa nastopate v Celju?

Na ulici sem začela nastopati, ko sem bila stara 21 let, vendar samo v tujini. V Celju nastopam le zadnjih pet let, za kar sem se, predvsem zaradi domačinov, zelo težko odločila.

Kako zapravite denar, ki ste ga zaslužili z ulično glasbo (npr. potovanja, hrana, igrate za golo preživetje, knjige)?

Denar porabim za preživetje ter za svoje hišne ljubljence. Res pa je, da si moram velikokrat poiskati tudi kakšno drugo začasno delo. Veliko mi pomeni tudi delo pri zavodu Sonček, saj tako začneš bolj ceniti življenje in tisto, kar si in kar imaš.

Ali ste se vaših skladb, ki jih požete/igrate na ulici naučili sami ali ste obiskovali glasbeno šolo in če ste jo, kako dolgo?

Naučila sem se jih sama v Španiji.

Ali se vam zdi vaš zaslužek dober?

Zaslužek je dokaj dober, vendar je res, da je zelo odvisen od tega, kdaj igraš. Najbolj so ljudje radodarni v veselem decembru in pred prazniki na sploh.

Ali igrate samo v Celju, če ne, kje še?

Ne. Igram tudi v Mariboru, Ljubljani in Kopru ter veliko po Evropi.

Ali so vas kdaj preganjali ali vam grozili, ko ste peli/igrali?

Da, večkrat. To sem mi je dogajalo predvsem v bolj turističnih mestih (Benetke, Firenze). Tudi v Celju me je policija že preganjala.

Ali mestna občina Celje ureja področje uličnih pevcev?

Ne, vendar sem z Mestno občino Celje zelo zadovoljna, saj v zadnjih letih dobro sodelujemo. V tednu kulture februarja 2007 sem bila idejni vodja projekta »Moderni trubadurji«.

Ali menite, da ste na celjskih ulicah kot ulični glasbenik zaželeni?

Da.

Kaj menite o drugih celjskih uličnih glasbenikih? Ali jih osebno poznate? Se z njimi družite?

Dobro poznam Srečka Konca, ki ga zelo cenim. Poznam tudi Boruta Peternelja, ki pa se ne ukvarja toliko z ulično glasbo.

Kakšno je vaše mnenje o ulični glasbi na sploh?

Menim, da je igranje na ulici nekaj čisto drugega kot igranje v neki dvorani. Na ulici imaš več svobode, repertoar lahko spreminjaš, izbiraš. Pomemben je tudi direkten stik z ljudmi, ki ga v dvorani ne čutiš na takšen način. Na koncert pridejo ljudje z nekim pričakovanjem, namenom, na ulici ne. Seveda pa je velika razlika med umetniki (baskerji), ki ustvarjamo na ulici in tistimi, ki igrajo na ulici le občasno, samo za denar.